Імпульс до світогляду

Давид Данилов-Абросімов

Отець Небесний удвох з дияволом над настілкою, розставляють фішки манежів шапіто по величезному полю.

Розпарене сонечко повзе на захід. Розігріте листя дерев тримає тепловий удар. Роки нумерують літопис...2004...2005.

Харківський літ-музей — мегаліт, дольмен, святилище. Через дорогу люксовий Бар, поруч наливайка — розкриті навстіж двері старої кондитерської. Популярні світські заклади мають однаково богемну, спільну клієнтуру.

Заходжу до Бару. Розкіш прохолоди. Сідаю. Напроти вальяжно розташувався неформал.

— Чарочку коньяку? — жартівливим жестом показую крихітну дозу. Отримую згоду.

Вік молодика підтягується до знакового віку Христа. Місіонерським платтям служать йому чорне худі й прості чорні джинси. Парубок худорлявий, зростом вище за мене, білявий із непримітною зовнішністю. Не із місцевих. Після вишів багато людей залишаються у місті й обдумують теорію вірогідності, але пошук щасливих квитків не завжди гучна справа. А ось махрова лайка на беззубих президентів, суміш із фанатичною молитвою на батька Махна — вдарила мені по вухах.

— В тебе красномовно виходить, я би так не зміг.

— Чого? — цікавиться самовпевненим тоном вчорашній студент.

— Не моє.

— Кожному своє, — він виявляє мою іронію.

— Для мене алкоголь виключено. За кермом, — виправдовуюсь без пафосу.

— Тато працював шофером. Змалку подорожував з ним. Не люблю автомобілі, — мені показали категоричність й швидкість реакції.

— Щодо коштовних коліс, погоджусь. Який з них прибуток окрім форсу?

У холодних очах опонента ледь помітне напруження. Так досвідчений спікер шукає і не знаходить заготовлене слово.

— Ти не бачив як стара тачка приносить гроші. За одні вихідні — 10 зарплат інженера. У ніч щоп'ятниці ми рушали у шахтарськи містечка. Продавали зимові куртки з капоту авто. Покупці натовпом у пітьмі. Дефіцит необхідних речей. Рекет у зародку. Агонія совка. Шалений попит на "Аляски" чорного лаке. Бізнес піднявся на лохівських підробках. Цехи по підвалах. Швачки гнуть спину. "Made in Kharkiv" скуповували сусіди від кордону до Москви і Сибіру, — надав я історичну довідку.

— Ніколи не купляв такі "Аляски", — наче чогось злякався прихильник ідей батька Махна.

— Вибач, — почувши шурхіт повідомлення, я наскоро прочитав смску.

— Не користуюся мобильником, — раптом подовжився бойкот прогресу, на радість

старійшинам.

— Чому?

— Нащо мені телефон у кишені? Зайве. Достатньо дзвінків вдома, — неформал з важністю намалював інтер'єр.

"Схоже, у твоєму дитинстві не було домашнього телефону. Як у багатьох громадян СРСР. Але. Тепер вони обкладаються новітніми гаджетами мов бусами. Чувак. Ти маєш надвелике бажання стати оригіналом.

Колись, саме таким спекотним літом, проходячи вздовж кафе "Остання Барикада" ми з братом вирішили змусити сонце зачекати нас. Войовничу назву мав підвал із довгими сходами й залізним отвором під поверхнею Сумської.

— Кафе "Гільйотина", немає поблизу? — шуткує молодшій брат. — У таку жару, нам туди.

— Почнемо з барикади. Подивимось на жіночий фонд.

— Уявляю: комунарки, стрільці. І головний шкет, як його — Гаврош, — усміхається Єрмолай. Мій дальній брат мені що кент.

Внутрішній дизайн — здавна білені стіни. Якісь пасажири співають караоке. Какофонія. Масова культура — дитя безкультур'я.

Обрано місце. Майже безлюдно. Дві красиві студентки у першому ряду. Панянки виглядають досить скромними, але у стані готовності зустріти свого принца. Нудьгують.

— Мов для нас, — кинув я братові й підійшов до красунь. Запрошую. І ось ми вже об'єднана компанія. Ожили дівчата, розгадують загадки.

На естраді музичний супровід. До нашого столику долітають чоловічі погляди. Заздрість. Ревнощі безглузді, злі.

Що ж, без гіркого досвіду і тренування — дорослі розваги не розваги, а тортури.

Здається, минуло два-три літа.

Ба. Навпроти мене фронтмен з барикади, який запав на тих лялечок."

— Для справжнього мистецтва важлива дидактика, — змінив я тему розмови.

— А навіщо вона? — опонент цідив кожне слово, його коньяк був випитий.

— Надія покращити світ, — моя кава охолонула разом із випадковим інтересом до сурогатного аскетизму.

Слід утриматись від традиційних порад дорогим гостям, мовляв, обов'язково навідайтесь до художнього музею. Ще трохи і аристократичний Дюрер почне ховати свою графіку від селфі з відвідувачами. Того світлого дня, я передав мужчині книжку, щоб він придивився до сучасної героїки античного вишкілу.

Надлишок сил і енергії створював навкруги мене товстенну ауру, надійну кольчугу від буденності. На теплий вечір розгорталися зоряні плани й настрій їм відповідав.

Раннім ранком, малоосвічені свідки мали оголосити про велике чудо й без розп'яття, проте фокус з другим народженням став реальнішим за пташиний послід. Римський Пілат й гадки не мав про піар, що вийде з його жорсткого наставництва, але

й після іронічного погляду і гуманного впливу настають фантастичні зміни. Пішохід кинув застарілі понти і перетворився на завзятого автолюбителя й активного юзера мобильника. Він сповнився ідеєю просвітництва і з амбіціями нового пастора наставляє наївну молодь.

Попереду шаблонні рухи, бо ще вчора непохитний анархіст зрікся батька Махна заради прославляння зовсім інших історичних постатей — вищих ієрархій.

На початку вторгнення 2014-го, Ермолай написав брату: "Ура! Крим — це Росія! Всіх незгодних треба розчавити танками!"

Свято жадібності у сусідній країні, привласнення земель. Чорна заздрість — біле добриво для штучної величі.

Єрмолай — успішний москвич, не корінний, із тих українських містян що давно поїхали на заробітки. Класичний хід — із меншого міста до більшого.

Троюрідний брат, десята вода, але раніше ми були кентами. Так здавалось. У спілкуванні, ми торкались і державних тем.

— Чечня, Грузія, — що коїть ваша влада! На кримському пляжі, місцевий лякав жильців континенту ядерним ударом. То що таке?! Казкова злість. Кремль пудрить мозок. Недовго й до великої війни. Дідів червоних керманичів не пускали на поріг і до сільського маєтку. На що надії в поклонах великому перцю?

Єрмолай не заперечував. Тільки протягнув із дивною посмішкою: "Ти русофоб".

— Протри очі, побачиш філантропа.

Розмір прибутку — головне у бізнесі. Творчість його приваблювала і фізкультура, проте без азарту, то все пустощі. Єрмолай не мав успіху у жінок. Дивився на чужі подвиги відсторонено, через професорські окуляри. Байдужість була маскою. У пасивності немає щирості є відсутність здібностей. Заздрість — перший імпульс для світогляду, точка старту брудної політики.

Фішка до фішки. Так буває. Брат вбиває брата. Пастор знаходить нового Бога і знімає сутану. Дорослий Гаврош збирає набої — на страту друзів і покровителів.